

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Стратегічне управління підприємницькою діяльністю у міжнародному туризмі» здобувача ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Бригілевич Галини Михайлівни

1. Актуальність теми дисертації

На сьогоднішній день вкрай актуальним є питання стійкості вітчизняного підприємництва, яке в кризових умовах потребує прийняття управлінських рішень щодо стратегічної перспективи розвитку. Це стосується діяльності суб'єктів господарювання різних видів економічної діяльності, в тому числі туристичного бізнесу, який починаючи з 2014 року та пандемічного періоду продовжує зазнавати вагомих втрат. Проблеми, з якими стикається туристичне підприємництво, пов'язані з втратами кадрового потенціалу, зниженням інвестиційної та інноваційної активності, переорієнтацією туристичних потоків, що суттєво знижує прибутковість діяльності підприємств. Підприємства, які працюють на міжнародному туристичному ринку, змушені адаптуватись до сучасних викликів і вкотре відчувати обмеження можливостей розширення туристичного бізнесу. За цих обставин дослідження особливостей стратегічного управління підприємницькою діяльністю у міжнародному туризмі потребує розробки наукових підходів до вироблення стратегій розвитку туристичних підприємств та заходів з підтримки їх стійкості. В цьому контексті тематика обраного дослідження є актуальною і своєчасною.

Тему дисертації затверджено Вченою Радою Львівського національного університету імені Івана Франка, протокол № 90/11 від 26 листопада 2020 року.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри

Дисертаційне дослідження здійснене відповідно до комплексного плану науково-дослідної роботи кафедри економіки підприємства Львівського національного університету імені Івана Франка «Пріоритетний розвиток підприємництва, торгівлі та біржової діяльності в умовах формування інформаційного суспільства» (№ держреєстрації 0122U200514, 2022-2026 рр.), у межах якої проведено аналіз стратегічного управління підприємницькою діяльністю у міжнародному туризмі. Взято участь у науково-дослідній темі кафедри країнознавства та міжнародного туризму «Регіони у сучасних

міжнародних відносинах» (№ держреєстрації 0120U102567, 2020–2023 рр.), у рамках якої проведено аналіз діяльності суб'єктів туристичного бізнесу в регіонах України. Проведено дослідження при виконанні науково-дослідної теми кафедри туризму Львівського національного університету імені Івана Франка «Перспективи розвитку туризму у Західному регіоні України в контексті сучасного адміністративно-територіального устрою» (№ держреєстрації 0122U200060, 2022-2024 рр.), де дисертантом обґрунтовано стратегічні пріоритети розвитку туристичної індустрії України.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Усі дослідження, представлені у дисертаційній роботі, було виконано особисто або за безпосередньої участі здобувача. Автором дисертаційної роботи самостійно проведено аналіз наукової літератури, виконано основну частину дисертаційної роботи і статистичну обробку даних. Планування роботи, аналіз та обговорення отриманого матеріалу, приготування рукописів статей проводилося з науковим керівником д.е.н., проф. Мальською М. П.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором вирішень, висновків, рекомендацій

Усі результати, наукові положення і висновки дисертаційної роботи побудовані на матеріалах власних досліджень. Їхня достовірність визначається достатнім у кількісному відношенні діапазоном досліджень, застосуванням для вирішення поставлених завдань сучасного і широкого спектру наукових методів. Методологічною основою дисертаційного дослідження є фундаментальні положення економічної науки, зокрема, теорій і концепцій підприємництва, теорії міжнародної торгівлі, теорії абсолютних та порівняльних переваг у туристичній індустрії, теорія подібності країн.

Обґрунтовуючи сутність та функції стратегування розвитку туристичного підприємництва й аналізу інституційного середовища регулювання підприємницької діяльності у сфері міжнародного туризму, використано методи систематизації та узагальнення. Для оцінювання тенденцій розвитку міжнародного туризму в умовах поглиблення глобалізаційних процесів застосовано графічний метод. Дослідження тенденцій постпандемічного відновлення міжнародного туризму та оцінювання резилентності туристичного бізнесу на світовому, макрорегіональному і національному рівнях проведено за допомогою статистичного аналізу та економічної діагностики. Оцінюючи вплив чинників на ефективність діяльності туристичних підприємств, використано кореляційно-регресійний аналіз. Метод стратегічного і логіко-структурного

аналізу застосовано для розробки концепції, стратегій та засобів зміцнення резилентності туристичних підприємств у міжнародному туризмі.

Інформаційною базою дослідження є закони України і нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, міжнародні декларації, конвенції та договори щодо розвитку міжнародного туризму, стратегічні документи з регулятивної діяльності міжнародних туристичних організацій, статистичні та аналітичні матеріали Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО), Державного агентства розвитку туризму України, Державної служби статистики України, електронні ресурси глобальної інформаційної мережі Інтернет; дані туроператорів і турагенств та інших суб'єктів туристичної діяльності.

Отже, використання сучасного теоретико-методологічного, методичного й інформаційного забезпечення зумовлюють належну обґрунтованість результатів дослідження, посилюють переконливість отриманих висновків і пропозицій.

5. Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру

Наукова новизна одержаних результатів полягає у поглибленні теоретико-методологічних засад стратегічного управління підприємницькою діяльністю у міжнародному туризмі та розробці практичних рекомендацій щодо формування стратегій зміцнення стійкості підприємств туристичного бізнесу та засобів їх реалізації.

До найвагоміших результатів, що характеризують наукову новизну, віднесено такі:

удосконалено:

- визначення сутності понять:
- «стратегічна резилентність туристичного підприємництва», під яким розуміється здатність туристичних підприємств швидко адаптуватися до потенційних небезпек на міжнародному ринку, здійснювати ефективну діяльність, що дозволить досягнути більшої маржинальності через підвищення прибутковості і збільшення контролю за витратами;
- «підприємницька діяльність у міжнародному туризмі», під якою розуміється діяльність суб'єктів господарювання, яка базується на взаємодії стратегічних партнерів у створенні туристичного продукту та спрямована на отримання прибутку;
- концепцію зміцнення резилентності підприємств туристичного бізнесу, яка спрямована на забезпечення інтегрованості й конкурентоспроможності міжнародного туризму та передбачає адаптацію до викликів глобального

середовища і війни в Україні шляхом реалізації маркетингової, інноваційної і безпекової стратегій;

- методичні засади діагностики резилентності суб'єктів туристичного підприємництва, які передбачають компаративний аналіз параметрів їх стійкості (опірності до шоку і здатності до відновлення) за індикаторами розвитку міжнародного туризму у міжрегіональному, мегарегіональному та глобальному вимірах упродовж кризових періодів, що дозволить здійснити кластеризацію регіонів України за рівнем резилентності туристичних підприємств, оцінити динаміку та фінансову ефективність їх постшокового відновлення;

- теоретико-методологічну модель оцінювання впливу чинників на ефективність підприємницької діяльності у міжнародному туризмі, яка дозволила виявити залежність дохідності туристичних підприємств від туристичної активності населення, доступності туристичних послуг, фінансових витрат, частки підприємницької діяльності в туристичному бізнесі;

набуло подальшого розвитку:

- наукові основи стратегічного управління підприємницькою діяльністю у міжнародному туристичному бізнесі на засадах стратегічного партнерства, яке сприяє консолідації міжнародних ланцюгів створення вартості, поглибленню взаємозв'язків стейкхолдерів у виробництві туристичного продукту шляхом розвитку мережевих форм кооперації, диверсифікації логістики туризму та туристичних послуг;

- систематизація структурних елементів інституційного середовища міжнародної туристичної діяльності, яка є багаторівневою ієрархічною системою інституцій глобального, макрорегіонального, національного, регіонального та локального рівнів, що сприяють стратегуванню розвитку міжнародного туризму на основі регулятивної конвергенції, розширення джерел фінансово-інвестиційного забезпечення і налагодження перманентного моніторингу;

- інструментарій зміцнення резилентності суб'єктів туристичної діяльності в розрізі фінансової, організаційної, операційної, цифрової та репутаційної складових, які сприятимуть вдосконаленню стратегічних бізнес-моделей розвитку туристичного підприємництва і забезпечать зростання їх маржинальності, покращення контролю за витратами, оптимізацію цінової політики, щодо вартості туристичних послуг та зміцнюватимуть стратегічну стійкість міжнародного туристичного бізнесу.

6. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації

6.1. Статті у наукових фахових виданнях України:

1. Бригілевич Г.М., Войтенко О.А. Стратегічне управління підприємницькою діяльністю в туристичній сфері. *Формування ринкових відносин в Україні. Збірник наукових праць*. 2021. № 12 (247). С. 106-112. URL: <http://dndiime.org/wp-content/uploads/2022/02/12-2021-1 – 0,63 друк. арк.> (особистий внесок автора – 0,35 друк. арк.: проаналізовано підходи до розуміння стратегічного управління, виокремлено чинники, які впливають на стратегічне управління підприємствами).

2. Бригілевич Г.М. Міжнародний туризм як інструмент підвищення ефективності функціонування економіки: досвід країн ЄС. *Наукові перспективи. Журнал*. 2022. № 6 (24). С. 253-262. URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-6\(24\)-253-262 – 0,8 друк. арк.](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-6(24)-253-262 – 0,8 друк. арк.)

3. Бригілевич Г.М., Мальська М.П. Роль електронної торгівлі послугами як складової міжнародної туристичної індустрії в умовах нестабільності. *Наукові інновації та передові технології. Журнал*. 2022. № 8 (10). С. 202-211. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-8\(10\)-202-211 – 0,83 друк. арк.](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-8(10)-202-211 – 0,83 друк. арк.) (особистий внесок автора – 0,53 друк. арк.: визначено тенденції впливу електронної комерції на туристичне середовище. Зроблено порівняльний опис ефектів від діджиталізації туризм-послуг ЄС та США).

4. Бригілевич Г.М. Стратегія як інструмент антикризового управління туристичним підприємством. *Наукові інновації та передові технології. Журнал*. 2023. С. 57-64. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-11\(25\)-57-64 – 0,77 друк. арк.](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-11(25)-57-64 – 0,77 друк. арк.)

5. Бригілевич Г.М., Шульц С.Л. Аналіз мегатрендів та сучасних викликів розвитку підприємницької діяльності в сфері міжнародного туризму. *Інтернаука. Серія: Економічні науки. Журнал*. 2023. С. 26-33. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-12-9479 - 0,8 друк. арк.> (особистий внесок автора – 0,5 друк. арк.: розроблено рейтингове позиціонування країн G20 за показниками внеску туристичної індустрії у ВВП, проведено аналіз мегатрендів туристичної індустрії в умовах глобалізації та глокалізації).

7. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо

1. Бригілевич Г. Торгівля міжнародними туристичними послугами. *Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід: Матеріали XIV Міжнародної наукової конференції «Географія, економіка,*

туризм: національний та міжнародний досвід» (м. Львів, 9 жовтня 2020 р.). Львів: Вид. ЛНУ імені Івана Франка, 2020. С. 54–58. – 0,18 друк. арк.

2. Бригілевич Г., Войтенко О. Проблема стійкості суб'єктів регіональних ринків послуг в умовах економічної нестабільності. *Атрактивність та комфортність території України (регіонів, міст й об'єднаних територіальних громад)*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 31 травня 2021 р.) / ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Макутова НАН України». Київ, 2021. С.29-34. – 0, 2 друк. арк. (особистий внесок автора – 0,1 друк. арк.: визначено основні фактори стійкості економіки регіонів та територіальних соціально-економічних систем).

3. Бригілевич Г. Сучасна цифрова трансформація туристичного бізнесу. *Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід*: Матеріали XV Міжнародної наукової конференції «Географія, економіка, туризм: національний та міжнародний досвід» (м. Львів, 8 жовтня 2021 р.). Львів: Вид. ЛНУ імені Івана Франка 2021. С. 45–48. – 0,13 друк. арк.

4. Бригілевич Г.М. Стратегічне планування розвитку туризму в Україні під час пандемії Covid-19. *Проблеми та перспективи розвитку науки, освіти і технологій*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 27 січня 2022 р.) у 2 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2022 с. Ч. 1. (59 с.) С. 25-26. – 0,13 друк. арк.

5. Бригілевич Г. Фактори розвитку сфери гостинності України у повоєнний період. *Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід*: Матеріали XVI Міжнародної наукової конференції з міжнародною участю. Львів: Вид. ЛНУ імені Івана Франка 2022. С. 46-49. – 0,12 друк. арк.

6. Бригілевич Г.М. Перспективи розвитку ресторанного господарства України в умовах сучасних викликів. *Готельно-ресторанний бізнес і курортна справа України*: Збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2022. С. 254-258. – 0,15 друк. арк.

7. Мальська М.П., Бригілевич Г.М. Розвиток готельно-ресторанного бізнесу в сучасних умовах. *Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання*: матеріали XIV міжнародної науково-практичної конференції. Черкаський державний технологічний університет (м. Черкаси, 23-24 березня, 2023 р.). 2023. С. 31-33. – 0,12 друк. арк. (особистий внесок автора – 0,06 друк. арк.: зроблено аналіз ефективності впливу економіки на стан готельно-ресторанного господарства).

8. Бригілевич Г.М. Післявоєнне відновлення туристичних потоків до України. *Туризм в Україні: виклики та відновлення*: Матеріали Міжнародного

туристичного форуму (м. Київ, 21-22 березня 2023 р.). Київ: КНЕУ, 2023. С. 79-81. – 0,12 друк. арк.

9. Бригілевич Г.М., Лемега Н.М. Інноваційні аспекти стратегічного розвитку підприємств індустрії гостинності. *Гостинність, сервіс, туризм: досвід, проблеми, інновації*: Матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 6-7 квітня, 2023 р.). Київ: видавничий центр КНУКіМ, 2023. С. 405-408. – 0,13 друк. арк. (особистий внесок автора – 0,07 друк арк.: виділено інноваційні аспекти стратегії розвитку індустрії гостинності).

10. М. Філь, Г. Бригілевич. Наймінг: імідж у сфері гостинності. *Географічна освіта і наука: виклики і поступ*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 140-річчю географії у Львівському університеті (м. Львів, 18-20 травня 2023 р.). Львів: Простір-М, 2023. Том 3. С. 146-149. – 0,4 друк. арк. (особистий внесок здобувача – 0,12 друк. арк.: виділено та охарактеризовано основні критерії наймінгу).

11. Бригілевич Г.М. Сфера гостинності та її значення для економіки країни. *Гостинність і туризм майбутнього: наукові та практичні горизонти*: Збірник тез доповідей II-ої міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 17-18 травня 2023 р.). Київ: НУБіП України. 2023 р. С. 12-14. – 0,11 друк. арк.

12. Бригілевич Г.М. Сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності у конкурентному середовищі. *Інтеграційні напрямки розвитку індустрії гостинності*: Збірник тез доповідей XII Всеукраїнської міжвузівської наукової конференції студентів, аспірантів і молодих учених 17-18 травня 2023 р., Одеса: ОНТУ, 2023. С. 193-195. – 0,11 друк. арк.

13. Мальська М.П., Бригілевич Г.М. Управління якістю послуг у сфері гостинності. *Туризм і гостинність: стан, проблеми, перспективи*: Збірник тез доповідей VII міжнародної науково-практичної конференції (м. Черкаси, 18 травня 2023 р.). Черкаси: Видавець Юлія Чабаненко. 2023 р. С. 169-171. – 0,12 друк. арк. (особистий внесок автора – 0,06 друк. арк.: аналіз механізму організаційно-економічних завдань в сфері туризму та гостинності).

14. Бригілевич Г.М. Перспективи розвитку релігійного туризму в Україні. *Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід*. Матеріали XVII Міжнародної наукової конференції (м. Львів, 8-9 жовтня 2023 р.). Львів: Вид-во ЛНУ імені Івана Франка 2023. С. 48-52. – 0,13 друк. арк.

15. Бригілевич Г.М., Мальська М.П. Вплив міжнародного туризму на соціально-економічний розвиток України в умовах війни. *Multidisciplinary international journal "Věda a perspektivy"*. 2022. № 9 (16). С. 50-59. – 0,7 друк. арк. (особистий внесок автора – 0,35 друк. арк.: здійснено аналіз «безпеки»

туристичних подорожей Україною в умовах війни та означено концепти повоєнного розвитку).

16. Бригілевич Г.М. Формування стратегії для ефективної діяльності підприємств у сфері міжнародного туризму в умовах економічної нестабільності. *Moderni Aspekty Vědy, 24-th volume of the international collective monograf.* 2022. С. 579-588. – 0,73 друк. арк.

17. Bryhilevych H., Malska M. Strategic directions of international tourism development. *Management of the 21 st century: globalization challenges, Issue: collective monograph. Prague.* Nemoros s.r.o. 2023. С. 104-111. – 0,65 друк. арк. (особистий внесок автора – 0,35 друк. арк.: визначено переваги та недоліки стратегічного управління підприємством, проаналізовано основні тенденції міжнародного туризму в умовах глобалізації).

8. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати

Наукова практична цінність полягає в тому, що результати дисертаційного дослідження можна використати у викладанні навчальних дисциплін: стратегічне управління бізнесом, підприємництво у сфері послуг, основи економіки, економіка підприємств, міжнародний туризм.

9. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі, де вони можуть бути застосовані.

Практичне значення одержаних результатів полягає у обґрунтуванні прикладних положень, аналітичних висновків і практичних рекомендацій щодо стратегічного управління підприємницькою діяльністю у сфері міжнародного туризму з метою зміцнення їх стійкості в умовах сучасних викликів.

Пропозиції, розроблені у дисертаційній роботі, використані: Управлінням туризму та курортів Львівської обласної державної адміністрації при коригуванні Програми планування з розвитку туризму та курортів у Львівській області на 2021–2025 роки (довідка № 26-177/0/2-24 від 25.03.2024 р.); ПП «Profi tour» при розробці стратегії туристичної компанії «Profi tour» щодо просування туристичного продукту на міжнародному ринку (12.02.2024 р.).

Науково-методичний доробок автора було впроваджено у навчальний процес Львівського національного університету імені Івана Франка під час викладання навчальних дисциплін «Стратегічне управління бізнесом», «Підприємництво у сфері послуг» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (довідка № 1101-Н від 15.04.2024 р.) а також для дисциплін

«Основи економіки», «Економіка підприємства» та «Міжнародний туризм» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що навчаються за освітньо-професійними програмами «Туристична діяльність» та «Готельно-ресторанна справа» (довідка № 820-Н від 25.03.2024 р.).

10. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення

Дисертація за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам МОН України.

Дисертацію заслухано та обговорено на науковому семінарі кафедри економіки підприємства Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол №10 від 11.04.2024 року). При обговоренні дисертації суттєвих зауважень, які стосуються змісту роботи, не було висунуто.

Загальний висновок про відповідність роботи вимогам та підсумок по публікаціях.

На основі вищесказаного можна зробити такі висновки щодо поданої дисертаційної роботи:

1. За актуальністю обраної теми, обсягом, достовірністю та рівнем апробації отриманих результатів, науковою новизною, обґрунтованістю висновків, практичною цінністю дисертаційна робота «Стратегічне управління підприємницькою діяльністю у міжнародному туризмі» відповідає Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 року № 40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 31.05.2019 року № 759), та п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року № 44 (із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 21.03.2022 року № 341 та від 19.05.2023 року № 502).

2. Дисертація відповідає спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (галузь знань 07 «Управління та адміністрування»).

3. Наукові праці Бригілевич Галини Михайлівни, опубліковані за результатами дисертаційної роботи, за кількістю та якістю відповідають пунктам 8-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року № 44 (із змінами,

внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 21.03.2022 року № 341 та від 19.05.2023 року № 502).

4. Дисертація «Стратегічне управління підприємницькою діяльністю у міжнародному туризмі» Бригілевич Галини Михайлівни рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

Головуюча на засіданні наукового семінару,
завідувач кафедри економіки підприємства,
доктор економічних наук,
професор

Світлана УРБА

15 . 04 . 2024 року

Підпис проф. Світлани УРБИ засвідчую.

Вчений секретар
Львівського національного
університету імені Івана Франка,
доцент

Ольга ГРАБОВЕЦЬКА

